

Vergaderjaar 2022–2023

30 175

Luchtkwaliteit

31 305

Mobiliteitsbeleid

Nr. 449

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 augustus 2023

De startdatum van zero-emissiezones voor stadslogistiek komt steeds dichterbij. Op 1 januari 2025 zullen in de eerste zeventien gemeenten zero-emissiezones, ook wel nul-emissiezones genoemd, van kracht worden. In de loop van 2025 en in 2026 komen er in ten minste elf andere gemeenten zero-emissiezones bij, verspreid over het hele land. Ik werk volop mee aan de voorbereidingen om de zero-emissiezones tot een succes te maken. Deze brief beschrijft de toekomstige ontwikkelingen rondom stedelijke zonering voor andere voertuigcategorieën. Verder wordt u geïnformeerd over de stand van zaken rond de verduurzaming van koeltransport en over de ontwikkeling van de inzet van elektrische vrachtfietsen.

Toekomstige ontwikkeling stedelijke zonering

Conform toezegging¹ aan de Kamer naar aanleiding van een vraag van Kamerlid Van Ginneken, schets ik u het voorgenomen beeld van wanneer welke voertuigcategorieën door gemeenten toegevoegd kunnen worden aan het beleid van zero-emissiezones. Ook zend ik u bijgaand het onderzoeksrapport «Toekomstbeeld stedelijke zonering.»² Dit rapport gaat in op de ontwikkelingen van zero-emissiezones en geeft advies over wanneer welke voertuigcategorieën toegevoegd kunnen worden aan de zero-emissiezones.

Zoals bekend, kunnen gemeenten vanaf 1 januari 2025 een zero-emissiezone invoeren voor stadslogistiek (bestel- en vrachtauto's) en werk ik aan een wetwijziging die ook zero-emissiezones voor taxi's mogelijk maakt. Uit gesprekken met gemeenten blijkt dat bij minstens acht gemeenten de ambitie leeft om in de toekomst ook andere voertuigcategorieën toe te voegen aan het regime van zero-emissiezones. Het

¹ Kamerstuk 31 305, nr. 363.

² Onderzoeksrapport «Toekomstbeeld stedelijke zonering»

belangrijkste argument hiervoor is dat deze gemeenten vanaf 2030 volledig zero-emissie vervoer in de stad wensen te realiseren. Onder de huidige regelgeving is dit echter nog niet mogelijk. Hieronder ga ik in op de afweging voor de diverse voertuigcategorieën:

Touringcars

Op dit moment lopen er gesprekken tussen mijn ministerie, gemeenten en de touringcarbranche om deze voertuigcategorie toe te voegen aan het toegangsregime van de ZE-zone. Mijn streven is dat dit in 2027 mogelijk wordt.

Personenauto's

Bij de Voorjaarsnota-besluitvorming over het klimaatpakket is besloten om personenauto's (in ieder geval voor 2030) niet toe te voegen aan het regime van zero-emissiezones. Opvolging op het rapport om hier vanaf 2030 een mogelijkheid voor te creëren wordt overgelaten aan een volgend Kabinet.

Brom- en snorfiets

Zoals verzocht door de Kamer, is in het rapport ook gekeken naar de mogelijkheden van het toevoegen van brom- en snorfietsen aan de zero-emissiezones. Voor deze voertuigcategorie ga ik in gesprek met gemeenten en branche- en belangenorganisaties over de vraag of de zero-emissiezone het meest gepaste instrument is om de wens van uitstootvrije brom- en snorfietsen in de binnenstad te realiseren. Een andere, maar niet geharmoniseerde mogelijkheid is werken met een geslotenverklaring, waar enkele gemeenten al toe hebben besloten. Een geslotenverklaring is een gemeentelijke bevoegdheid om een voertuigtype vanaf een bepaald bouwjaar te weren.

Particuliere bestel- en vrachtauto's

Verder is het advies uit het rapport om ook particuliere bestel- en vrachtauto's – die volgens de huidige plannen de mogelijkheid hebben middels een ontheffing een zone in te kunnen rijden – uiterlijk vanaf 2030 niet meer te ontheffen. Bij de recente Voorjaarsnota-besluitvorming over het klimaatpakket is parallel aan het schrijven van dit rapport besloten om particuliere bestelauto's op termijn onder de regelgeving van zero-emissiezones te laten vallen. Per wanneer dit zal zijn, wordt in overleg met de gemeenten besloten, in samenhang met de verdere uitbreiding van zonering voor andere voertuigcategorieën.

Nieuw verkeersbord

Om de uitbreiding van zero-emissiezones naar andere voertuigcategorieën mogelijk te maken, is het noodzakelijk om een nieuw verkeersbord te ontwerpen. Half augustus is de internetconsultatie van het conceptwijzigingsbesluit van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 (RVV) over dit nieuwe verkeersbord gestart. Tegelijkertijd gaat ook het besluit om taxi's toe te voegen aan zero-emissiezones in internetconsultatie. Met dit nieuwe verkeersbord kan door middel van het gebruik van onderborden aangegeven worden voor welke voertuigcategorieën de zone geldt. Dit bord zal ook de bebording voor milieuzones vervangen ten behoeve van eenduidigheid voor de weggebruiker. Na de internetconsultatie en de verwerking daarvan, zal het bord naar verwachting eind dit jaar voorgelegd worden aan de Kamer.

Koeltransport

Er zijn in Nederland circa 44.000 koelmotoren in gebruik op bestel- en vrachtwagens die veelal aangedreven worden door kleine dieselmotoren die naar verhouding een relatief hoge uitstoot hebben. De Kamer heeft vorig jaar een motie³ aangenomen van het lid Koerhuis waarin de regering opgeroepen wordt een Plan van Aanpak voor de verduurzaming van koeltransport op te stellen. In samenwerking met de sector is een werkgroep opgericht om dit Plan van Aanpak uit te werken. Mijn ministerie is in gesprek met TNO en RDW om het aantal koelininstallaties en de technische specificaties ervan beter in kaart te brengen. Verder zal de genoemde werkgroep onderzoeken welke «quick wins» er zijn om tot verduurzaming te komen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het terugdringen van energiegebruik voor de koeling door efficiënter gebruik (gedrag) en verbetering van de isolatie van het koelcompartiment. Ten slotte zal de werkgroep samen met gemeenten de rol van walstroominfrastructuur nader bekijken. Een eerste versie van het Plan van Aanpak zal eind dit jaar aan de Kamer worden toegestuurd.

Elektrische vrachtfietsen

Elektrische vrachtfietsen krijgen een steeds grotere rol in de stadslogistiek. Deze fietsen bieden het bedrijfsleven de mogelijkheid om voor een lichter vervoersmiddel met minder ruimtebeslag te kiezen dan een bestelbus. IenW stimuleert deze fietsen voor bedrijfsmatig gebruik via de Milieu-investeringsaftrek (MIA). In het jaar 2022 is er vier keer zoveel gebruik gemaakt van deze aftrekmogelijkheid als een jaar eerder.

Mijn ministerie voert gesprekken met de sector en gemeenten over de rol van elektrische vrachtfietsen in de verduurzaming van logistiek in binnensteden. Op gemeentelijk en regionaal niveau lopen verschillende initiatieven om ondernemers kennis te laten maken met elektrische vrachtfietsen. Op dit moment onderzoekt IenW hoe kennisuitwisseling tussen gemeenten, regionale bereikbaarheidsorganisaties en het bedrijfsleven verder georganiseerd kan worden.

In de komende anderhalf jaar staat er veel op de planning om samen met gemeenten en de sector toe te werken naar een succesvolle lancering van de eerste zero-emissiezones op 1 januari 2025. Bij het Jaarevent van de Uitvoeringsagenda Stadslogistiek op 24 mei jongstleden, stelde ik dat het slagen van de zero-emissiezones staat of valt met een goede samenwerking. Ik heb er het volste vertrouwen in dat we met de getoonde ambitie van medeoverheden, brancheorganisaties en andere partners, de beoogde impact op de reductie van CO₂-uitstoot kunnen behalen door samen de transitie naar zero-emissie te realiseren.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen

³ Kamerstuk 22 112, nr. 3483.